

Πανδημική απεργία

Συνέντευξη του Rob Wallace στον Luca de Crescenzo

Όταν ο Luca de Crescenzo μετέφρασε τη συνέντευξη του Rob Wallace στα ιταλικά,¹ του έθεσε δύο συμπληρωματικές ερωτήσεις ώστε να αναφερθεί στις εξελίξεις που προέκυψαν μέσα στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την αρχική συνέντευξη. Ακολουθεί η συνομιλία τους:

– Θα ήθελα να σχολιάσετε την πρόσφατη πρόταση των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου για τη μη λήψη δραστικών μέτρων περιορισμού της εξάπλωσης του ιού με την προσδοκία να αναπτυχθεί «ανοσία της αγέλης»² αντ' αυτής. Γράψατε ότι: «πρόκειται περί μιας αποτυχίας που παρουσιάζεται ψευδώς ως λύση». Μπορείτε να εξηγήσετε αυτή την τοποθέτησή σας;

Οι Συντηρητικοί ισχυρίζονται ότι η προσχώρηση στην πολιτική των ΗΠΑ, η οποία συνίσταται στην ουσιαστική άρνηση παροχής υγειονομικής περίθαλψης, αποτελεί τη **βέλτιστη** ενεργό θεραπεία. Η κυβέρνηση προσπαθεί να εκμεταλλευτεί προς όφελός της την καθυστερημένη αντίδρασή της, αφήνοντας τη μετάδοση του ιού Covid-19 στον πληθυσμό για να αναπτυχθεί η «ανοσία της αγέλης», με την οποία ισχυρίζεται ότι θα προστατευθούν οι πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Πρόκειται για το ακριβώς αντίθετο της εντολής «ου βλάψεις» του όρκου του Ιπποκράτη. Πρόκειται για την εντολή «βλάψε όσο περισσότερο μπορείς».

Στην καλύτερη περίπτωση, η ανοσία της αγέλης αντιμετωπίζεται στους επιδημιολογικούς κύκλους ως ένα παράπλευρο όφελος του ξεσπάσματος μιας επιδημίας, υπό την έννοια ότι ουδέν κακόν αμιγές καλού. Ένας επαρκής αριθμός ανθρώπων αποκτά αντισώματα από το τελευταίο ξέσπασμα της επιδημίας έτσι που ο πληθυσμός ο οποίος δύναται να προσβληθεί μειώνεται τόσο ώστε να μην είναι δυνατή μια νέα μετάδοση της λοίμωξης, με αποτέλεσμα να προστατεύονται ακόμα και εκείνοι που δεν είχαν προηγουμένως προσβληθεί. Ωστόσο, συχνά δεν είναι παρά ένα εφήμερο αποτέλεσμα αν ο εκάστοτε παθογόνος μικροοργανισμός μεταλλαχθεί ώστε να διαπεράσει το προστατευτικό πληθυσμιακό στρώμα.

Τα πράγματα είναι καλύτερα όταν η συλλογική ανοσία προκύπτει μέσα από προγράμματα εμβολιασμών. Συνήθως, για να προκύψει ένα τέτοιο αποτέλεσμα απαιτείται ο εμβολιασμός της ευρείας πλειοψηφίας του πληθυσμού. Ο οποίος, πέραν της αποτυχίας της αγοράς να παράγει εμβόλια, δεν δημιουργεί συνήθως προβλήματα καθώς **σχεδόν κανένας δεν πεθαίνει** από αυτόν.

Δεδομένης της εκατόμβης νεκρών που προκαλεί μια θανατηφόρα πανδημία, κανένα δημόσιο σύστημα υγείας δεν θα έπρεπε να επιδιώκει ένα τέτοιο post-hoc δευτερογενές αποτέλεσμα ως βασικό στόχο. Καμία κυβέρνηση που θα προστάτευε τη ζωή του πληθυσμού δεν θα επέτρεπε σε έναν τέτοιο παθογόνο μικροοργανισμό να μεταδίδεται ανεμπόδια –όποια φανφάρα περί «καθυστέρησης» της «διασποράς» κι αν ανακοινώνεται, λες και μια κυβέρνηση που έχει ήδη καθυστερήσει να ανταποκριθεί μπορεί να ελέγξει τη διασπορά του ιού με κάποιο μαγικό τρόπο. Μια πολιτική εσκεμμένης oligωρίας θα επιφέρει τον θάνατο εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων, προερχόμενων ακριβώς από τις ευάλωτες ομάδες που οι Συντηρητικοί ισχυρίζονται ότι θέλουν να προστατέψουν.

Η θέση περί της σωτηρίας της χώρας μέσω της καταστροφής της αποτελεί τον πυρήνα ενός κράτους με τον πιο ακραία θανατηφόρο ταξικό χαρακτήρα. Αποτελεί ένδειξη της κατάρρευσης μιας αυτοκρατορίας η οποία μη όντας ικανή να δώσει τη μάχη όπως η Κίνα και άλλες χώρες υποκρίνεται, όπως έγραψα, ότι η αποτυχία της να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αποτελεί αντιθέτως τη λύση.

– Εκτός από έναν μικρό αριθμό εργαζόμενων που δουλεύουν από το σπίτι, πολλοί εργαζόμενοι στην Ιταλία πηγαίνουν κάθε μέρα στη δουλειά τους, παρά την καραντίνα. Πολλά μαγαζιά έχουν κλείσει αλλά τα περισσότερα από τα εργοστάσια είναι ανοιχτά, ακόμα και εκείνα που δεν παράγουν αναγκαία αγαθά. Πρόσφατα, τα συνδικάτα και η ομοσπονδία των Ιταλών εργοδοτών έκαναν μια συμφωνία σχετικά με τα μέτρα ασφάλειας και υγιεινής στους χώρους εργασίας, η οποία δεν κάνει τίποτα περισσότερο από «συστάσεις» στις επιχειρήσεις σχετικά με την απόσταση που πρέπει να τηρείται μεταξύ των εργαζομένων, σχετικά με την καθαριότητα και τη χρήση προστατευτικής μάσκας χωρίς να θέτει συγκεκριμένες προδιαγραφές. Υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύουμε ότι αυτές οι συστάσεις δεν πρόκειται να γίνουν σεβαστές. Ποια είναι η άποψή σου γι' αυτό. Είναι η ισχύς των εργαζομένων μια επιδημιολογική μεταβλητή;

Αντιμετωπίζουν τους εργαζόμενους ως τροφή για τα κανόνια. Όχι μόνο στο πεδίο της μάχης αλλά και στο εσωτερικό της χώρας. Εδώ έχουμε έναν ιό ο οποίος κομματιάζει τον Ιταλικό πληθυσμό με ταχύτερο ρυθμό απ' ό,τι στην Κίνα και το κεφάλαιο παριστάνει ότι όλα –οι επιχειρήσεις τους– βαίνουν καλώς. Η διαπραγμάτευση που καταλήγει σε έναν συμβιβασμό ο οποίος επιτρέπει τη συνέχιση των εργασιών χωρίς να λαμβάνονται μέτρα ασφαλείας επιπέδου βιολογικού εργαστηρίου είναι καταστροφική τόσο για την διαπραγματευτική θέση των εργαζόμενων –καθώς δίνει το σήμα ότι θα φας ότι σκατά θα σου σερβίρουν– όσο και για την ίδια την υγεία του λαού.

Κλείστε τα εργοστάσια! Αν όχι για την ίδια τη νομιμοποίηση των συνδικάτων σας, τότε για την ίδια τη ζωή σας και για τη ζωή των πιο ευάλωτων συναδέλφων και συνανθρώπων σας. Η αύξηση των κρουσμάτων είναι τόσο ιλιγγιώδης που ακόμα και ο αυτοπεριορισμός και οι συνθήκες εργασίας που συμφωνήθηκαν κατά τη διαπραγμάτευση δεν θα είναι επαρκείς για τη συγκράτηση του ξεσπάσματος. Ο Covid-19 είναι εξαιρετικά μεταδοτικός και, υπό την υφιστάμενη έλλειψη ιατρικών μέσων, πολύ θανατηφόρος για ημίμετρα. Η Ιταλία δέχεται εισβολή από έναν ιό που την έχει κατατροπώσει και οι οδομαχίες γίνονται πόρτα-πόρτα και σπίτι-σπίτι.

Αυτό στο οποίο θέλω να καταλήξω είναι ότι η Ιταλία πρέπει να έρθει άμεσα στα γαμημένα συγκαλά της!

Πράγματι, οι εργαζόμενοι σηκώνουν πάντοτε στους ώμους τους ολόκληρο τον κόσμο στις σκοτεινές και επικίνδυνες εποχές, συμπεριλαμβανομένων των περιόδων κατά τις οποίες ξεσπούν θανατηφόρες επιδημίες. Αλλά αν μια εργασία δεν αφορά τις λειτουργίες που είναι καθημερινά αναγκαίες κατά τη διάρκεια της κοινωνικής καραντίνας θα πρέπει να σταματήσει. Όπως και σε άλλες χώρες ανά την υφήλιο, η κυβέρνηση θα πρέπει στη συνέχεια να αναλάβει να καλύψει τους μισθούς των εργαζομένων που εγκατέλειψαν τη δουλειά προς όφελος της δημόσιας υγείας της χώρας.

Δεν είναι δική μου δουλειά να σας το πω, και η ανταπόκριση της χώρας μου απέναντι στην πανδημία είναι εντελώς εμβολωματική, αλλά αν το κεφαλαίο αντιδράσει σε τέτοιες προσπάθειες για την προστασία της ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων, τότε οι ιταλοί εργαζόμενοι, όπως και οι εργαζόμενοι σε όλον τον κόσμο, θα πρέπει να αντλήσουν

διδάγματα από την περήφανη ιστορία της εργατικής τους μαχητικότητάς και να βρουν τα μέσα για να αποσπάσουν τον λειτουργικό έλεγχο από τους άπληστους και ανίκανους. Αν τα εργοστάσια που παράγουν μη αναγκαία αγαθά συνεχίσουν να δουλεύουν, αυτό δεν σημαίνει τίποτα άλλο από το ότι η διοίκηση και οι φραγκάτοι που βρίσκονται από πίσω της δεν δίνουν δεκάρα για εσάς. Ακόμα και τώρα αποδεικνύεται ότι οι επικεφαλής των οικονομικών υπηρεσιών στους επάνω ορόφους με μεγάλη τους χαρά θα θάψουν νεκρούς εργάτες για να μειώσουν το κόστος παραγωγής, αν μπορέσουν να τη βγάλουν καθαρή.

Δεν θα ήταν η πρώτη φορά που ο λαός μιας περιοχής θα αντιστεκόταν κατά το ξέσπασμα μιας επιδημίας. Ο ιστορικός Sheldon Watts έχει καταγράψει μια τέτοια αναπάντεχη ανατροπή στον πρώιμο καπιταλισμό της καταστροφής: «Στη σπουδή τους να σωθούν [από την πανούκλα] μέσω τη φυγής, οι άρχοντες της Φλωρεντίας ανησυχούσαν ότι η πλέμπα που θα έμενε πίσω θα έπαιρνε τον έλεγχο της πόλης· ο φόβος τους ήταν πιθανόν δικαιολογημένος. Όταν οι φατριαστικές διαμάχες ακινητοποίησαν προσωρινά την ελίτ της Φλωρεντίας, το καλοκαίρι του 1378, οι εξεγερμένοι εργάτες στην επεξεργασία μαλλιού κατέλαβαν την εξουσία, κρατώντας την για πολλούς μήνες».

Μερικοί μήνες σήμερα μπορούν να σώσουν πολλές χιλιάδες ζωές. Καθώς πολλές χώρες βρίσκονται μόλις δέκα μέρες μακριά από το να βρεθούν στην κατάσταση της Ιταλίας, οι ιταλοί εργαζόμενοι μπορούν να προσφέρουν ένα παράδειγμα στον υπόλοιπο κόσμο ότι η ζωή των καθημερινών ανθρώπων μετράει περισσότερο από το κέρδος κάποιων άλλων.

Ο Rob Wallace είναι εξελικτικός βιολόγος. Έχει γράψει το βιβλίο *Big Farms Make Big Flu: Dispatches on Infectious Disease, Agribusiness, and the Nature of Science* και πιο πρόσφατα έχει συμμετάσχει στη συγγραφή του βιβλίου *Clear-Cutting Disease Control: Capital-Led Deforestation, Public Health Austerity, and Vector-Borne Infection*.

Μετάφραση: Shevek

¹ Η συνέντευξη έχει μεταφραστεί στα ελληνικά και είναι διαθέσιμη στο blog <https://alertacomunista.wordpress.com/2020/03/16/coronavirus-agribusiness-risk-millions-deaths/>

² (σ.τ.μ.) Συλλογική ανοσία.